

Podatki Ajpesa v pomoč pri sprejemanju odločitev

Poslanstvo Agencije za javnopravne evidence in storitve (Ajpes) je zbiranje in objava podatkov za zagotavljanje transparentnosti in večanje pravne varnosti, kjer lahko uporabniki preko sodobnega portala z brezplačnim vpogledom v podatke v različnih registrih, v letna poročila in javne objave dostopajo in preverjajo poslovne partnerje. Naročite lahko tudi mednarodno primerljive bonitetne ocene, s pomočjo finančnega pomočnika FI-PO pa so na voljo analize podatkov poslovnih partnerjev.

V današnjih turbulentnih časih je zanesljivost poslovanja nujna, kar potrjuje tudi naraščanje števila vpogledov v Poslovni register Slovenije (PRS), sledijo pa vpogledi v javno objavljena letna poročila poslovnih subjektov (JOLP), Register transakcijskih računov (RTR) in Register neposrednih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin (RZPP), kjer je možno preveriti zastavo premičnin tako po vrsti premičnine kot po zastavitelju, ki je poslovni subjekt.

Vpogled v osnovne podatke o poslovnem subjektu, o ustanoviteljih oz. družbenikih, zastopnikih, članih organa nadzora (npr. ime in priimek oz. firma, naslov ipd.), o deležih in osnovnem kapitalu za d. o. o., v PRS je brezplačen, prav tako pa tudi statistični (dejavnost, velikost, vrsta lastnine, poreklo kapitala ipd.) in drugi podatki (kontaktni podatki, transakcijski računi idr.).

Od ustanovitve Ajpesa pred 15 leti je eden od strateških ciljev zmanjševanje administrativnih bremen, zato tudi zbiranje, obdelava in objava letnih poročil kot eno najstarejših aktivnosti izvajamo samo elektronsko – kar 94 odstotkov letnih poročil je tudi elektronsko podpisanih. Tudi lani uvedene poenotene bilančne sheme so plod proaktivnega sodelovanja s strokovnimi združenji in inštitucijami ter intenzivnega komuniciranja z uporabniki. Ajpes omogoča brezplačen vpogled v javno dostopne podatke letnih poročil za gospodarske družbe, zadrage, samostojne podjetnike, pravne osebe javnega prava, društva in nepridobitne organizacije – politične stranke. Zagotavljamo vpogled v letna poročila za zadnjih pet let, izpise letnih poročil za prejšnja leta so na voljo v izpostavah Ajpesa, na voljo so tudi sezname javno objavljenih letnih poročil.

Na področju izvajanja javne službe med drugim preko svojega portala Ajpes zagotavlja tudi brezplačen vpogled v poročila o prostovoljstvu in finančna poročila o volilnih in referendumskih kampanjah.

Ajpes o poslovanju družb

Na podlagi podatkov letnih poročil Ajpes vsako leto izdela in na portalu objavi informacije o poslovanju družb in z drug, samostojnih podjetnikov, nepridobitnih organizacij in društev, ki predstavljajo rezultate poslovanja v državi in po dejavnostih, izdelamo pa tudi informacije o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov po statističnih regijah. Ajpes vsako leto pripravi tudi podatke o hitro rastočih podjetjih, kjer je moč videti hitro rastoča podjetja po dejavnostih, regijah in občinah.

Mesečno Ajpes objavlja tudi podatke o dospelih neporavnanih obveznostih poslovnih subjektov; ta evidenca vsebuje predvsem podatke o sodnih izvršbah in davčnem dolgu, ne pa tudi o neplačanih računih med upniki in dolžniki. Podatki so brezplačno na voljo po dejavnostih in po statističnih regijah. Na spletni strani Ajpesa so na voljo tudi eObjave v postopkih zaradi insolventnosti in eObjave po zakonu o gospodarskih družbah.

Da bi povečali transparentnost izvajanja turistične dejavnosti, smo decembra 2017 vzpostavili Register nastanitvenih enot (RNO), kamor se morajo do konca februarja 2018 vpisati vsi izvajalci namestitvenih storitev. Prav tako smo uvedli nov poenostavljen sistem poročanja, saj bodo preko nove spletne aplikacije eTurizem podatke o gostu poročali le enkrat preko portala Ajpes, ostali organi (policija, statistični urad in občine) pa bodo te podatke zajemali pri nas in jih uporabili za svoje obračunske in statistične namene.

Ajpesov register dejanskih lastnikov

Ajpes je na podlagi zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma vzpostavil Register dejanskih lastnikov (RDL), kamor so morale vse pravne osebe podatke o dejanskih lastnikih vpisati do 19. januarja 2018. Poleg gospodarskih družb, zavodov, zadrug itd. se morajo v RDL vpisati tudi društva in sindikati. Pri njih, kot tudi pri drugih subjektih, pri katerih ni možna udeležba pri upravljanju na podlagi deleža ali delnic, se kot dejanski lastnik šteje zastopnik te pravne osebe. Vse spremembe podatkov o dejanskih lastnikih mora pravna oseba vpisati v register v osmih dneh od nastanka. Vpise lahko izvajajo zastopniki poslovnih subjektov, če imajo digitalno potrdilo, sicer morajo za vpis pooblastiti drugo osebo.

V RDL je omogočeno iskanje podatkov in preverjanje dejanskih lastnikov v registru. Dostop do podatkov (razen osebnih) je omogočen splošni javnosti, dostop do vseh podatkov (tudi osebnih) ter ugotavljanje, ali je določena oseba dejanski lastnik in v katerem poslovnem subjektu, imajo zavezanci, organi odkrivanja in pregona, sodišča ter nadzorni organi, ki so določeni v zakonu.

Ajpes kot registrski organ

Ajpes ima tudi vlogo največjega registrskega organa v državi, saj na svojih 12 izpostavah - točkah SPOT (bivše točke VEM) izvede preko 75 odstotkov registracij gospodarskih družb in preko 54 odstotkov registracij samostojnih podjetnikov.

Poleg podatkov o slovenskih poslovnih subjektih je v vključitvi v Sistem povezovanja poslovnih registrov (Business Registers Interconnection System – BRIS) Slovenija kot ena izmed prvih držav članic dosegla pomemben mejnik tudi pri zagotavljanju transparentnega poslovnega okolja v EU, saj je preko Ajpesove platforme omogočena elektronska komunikacija z vsemi poslovnimi registri, ki bodo po direktivi EU prek portala e-pravosodje odslej izmenjevali informacije o tujih podružnicah in čezmejnih združitvah družb. Prav tako aktivno sodelujemo tudi z organizacijo za globalni identifikator (GLEIF) za pridobitev statusa lokalnega regulatorja globalnih identifikatorjev LEI.

Po naročilu tudi bonitetne ocene in analize poslovanja

Bonitetne ocene BON so izdelane na podlagi izvornih in ažurnih podatkov ter primerljive metodologije bonitetnih hiš Standards&Poor ter Moody's. Naše izvajanje obveznega in prostovoljnega pobota pa je bilo tudi v tujini prepoznano kot primer dobre prakse uravnavanja likvidnosti malih in srednjih podjetij.

Zbirka podatkov FI-PO, ki bo letos posodobljena in je tudi analitično orodje za analiziranje, na enem mestu združuje vse, kar morate vedeti o poslovanju gospodarskih družb, zadrug in samostojnih podjetnikov v Sloveniji. Ta zbirka lahko pomaga s podatki o poslovnem subjektu, poslovanju posameznih dejavnosti, regij ali občin, tudi skozi daljše časovno obdobje

(od leta 2001 dalje), izvajate lahko primerjave po različnih kriterijih, dobljene rezultate pa lahko natisnete in izvozite v Excelovo preglednico za nadaljnje obdelave in analize.

Prave informacije ob pravem času

Zaposleni Ajpesa v 13 poslovnih enotah v vseh statističnih regijah se zavedamo, da je naše poslanstvo zagotavljanje prave informacije ob pravem času zlato, zato prednosti uporabe naših podatkov predstavljamo na številnih dogodkih in predstavitvah. Odraz pozitivne naravnosti sta tudi prejeto priznanje certifikat Dobre energije v letu 2017 in nagrada HORUS za najbolj družbeno odgovorno agencijo leta 2016 v državi ter več kot prav dobri rezultati vsakoletno izvedene ankete zadovoljstva uporabnikov.

Mag. Teja Batagelj in mag. Marjan Širaj, Ajpes

Kakšne podatke in storitve nam nudi Surs

Statistični urad Republike Slovenije (Surs) zbira veliko podatkov z ekonomskega, demografskega ter socialnega področja in s področja okolja in naravnih virov, pri tem pa zagotavlja kakovostne, pravočasne, časovno in krajevno ter mednarodno primerljive podatke. Vsi podatki so na voljo brezplačno. Za sindikalne potrebe so verjetno najbolj uporabni podatki o višini povprečne plače, številu delovno aktivnih in brezposelnih, o stopnji tveganja revščine in številu oseb, ki živijo pod pragom tveganja revščine, ter o splošni gospodarski dejavnosti.

Kot nam je sporočila Irena Svetin s Sursa, lahko do njihovih podatkov dostopamo predvsem prek spletne strani www.stat.si (pa tudi na družbenih omrežjih twitter in facebook z naslovom @StatSlovenija). Njihovi podatki so nam na voljo v informacijskem središču, na telefonski številki 01 241 64 04 ali po elektronski pošti info.stat@gov.si, dogovorimo se lahko celo za obisk, a posebnih uradnih ur nimajo in so centralizirana ustanova brez regionalnih izpostav.

Spletna stran glavna vrata v Surs

Največ za sindikate zanimivih podatkov torej najdemo na njihovi spletni strani v podstrani oz. rubriki »Podatki«, kjer objavljajo podatke z 22 področij, tudi npr. s področij »Delo in brezposelnost«, »Plače in stroški dela« in »Kakovost življenja« (tu objavljajo podatke o revščini in kakovosti življenja). Vsi podatki, ki jih objavljajo, so anonimni in zaščiteni, če je to potrebno, tako da se iz podatkov ne more nihče prepoznati.

Opozoriti velja, da gospodarstvo kot statistično področje ne obstaja, ampak sem sodijo npr. področja industrija, podjetja, gradbeništvo, trgovina in storitve ipd. Ti podatki so objavljeni na različnih ravneh, v različnih delih strani, a ne po istem kopitu.

V tej rubriki najdete tudi Sursove prve objave, kratke objave oz. opise o stanju na posameznem področju, dopolnjene z grafičnimi elementi in/ali tabelami brez poglobljenih in sleherniku verjetno težko razumljivih analiz.

Pred nekaj leti je Surs za potrebe sindikatov pripravil posebno izobraževanje. Tovrstne kratke predstavitev posameznih področij ponujajo tudi v prihodnje, če se sindikatom zdi to dobra ideja.

V rubriki »Produkti« najdete »Koledar objav«, kjer so napovedi objav za celo leto, sicer pa občasno ob posebnih dnevih ali praznikih pripravljajo tudi posebne objave. Na posamezne novice – po področjih (ali pa kar na vse) – pa se lahko naročimo na začetni strani.

Surs priporoča ogled »Publikacij«, ki jih najdete v rubriki Produkti. Tam najdete brošure s posameznih področij in splošne publikacije (npr. Statopis, Regije v številkah, Boljši, slabši, povprečni ...), ki so na voljo brezplačno tudi v papirnati obliki.

V tematskem področju »Demografsko in socialno področje« podatkovnega portala »Si-stat« so nam na voljo podatki o delovno aktivnem prebivalstvu, brezposelnih in neaktivnih, plačah in stroških dela, o revščini in zaposlenih po posameznih dejavnostih. V tej bazi so podatki pripravljani v obliki tabel, ki jih lahko oblikujete glede na svoje potrebe in izvozite v poljubnem zapisu (npr. v Excel).

Podatke z lokalne ravni Surs ponuja v rubriki »Podatki v prostoru STAGE«, kjer so podatki prikazani na karti, ki ponuja prikaz na različnih ravneh (naselje, občine, regije). Seveda tudi tu Surs ne objavlja vseh podatkov. Na najnižji ravni, torej na mreži 100 metrov, objavljajo samo podatke o prebivalstvu, na ravni naselij objavljajo podatke o prebivalstvu, stanovanjih in površini teritorialnih enot. Višja ko je raven, več podatkov objavljajo. Vse to je odvisno od zajema, občutljivosti, zanesljivosti podatkov, sicer pa nekaj podatkov s te ravni nudijo tudi v portalu »Si-stat«.

Ker pri analiziranju niso pomembni samo podatki, ampak tudi to, kaj pomenijo in kaj stoji za njimi, so pomembna metodološka pojasnila, ki jih skupaj z vprašalniki in informacijami o metodah najdete na podstrani oz. v rubriki »Več« (pojasnjen je tudi prelom časovnih vrst, do katerega prihaja zaradi več vzrokov, npr. pri načinu zajema podatkov, spremembi klasifikacij, načinu vzorčenja, definicijah). Surs je na voljo za dodatna vprašanja, ki se nam utrnejo ob prebiranju vsebin oz. baz podatkov, najprej prek avtorja objave, navedenega ob vsaki objavi.

M. B.



Delavska hranilnica

MOBILNA BANKA

Z MOBILNO BANKO
ZA FIZIČNE IN
PRAVNE OSEBE
DO HITREGA
POSLOVANJA!



MOBILNI

- Pregled mojih računov
- Plačilo položnic
- Prenosi med računi
- Slikaj in plačaj
- Menjalnica



E-mail: info@delavska-hranilnica.si
Spletni naslov: www.delavska-hranilnica.si